

28th SIEPM Annual Colloquium, Praha 4.–6. 9. 2024

Mezi 4. a 6. zářím 2024 proběhl v Akademickém konferenčním centru v Praze 28. ročník kolokvia Mezinárodní společnosti pro studium středověké filozofie (*28th Annual Colloquium of the Société Internationale pour l'Étude de la Philosophie Médiévale*, zkratka SIEPM). Pražská konference s názvem Komunity v diskusi: Kolektivní intelektuální praxe ve středověkém filosofickém myšlení (*Communities of Debate: Collective Intellectual Practice in Medieval Philosophical Thought*) byla uspořádána prostřednictvím ERC grantu ACADEMIA pod vedením dr. Oty Pavlíčka v rámci Filosofického ústavu AV ČR. Konferenčním jazykem až na jedinou výjimku (francouzština) byla angličtina.

Konferenci zahájili úvodními zdavicemi Pavlína Cermanová Libichová za domácí Filosofický ústav (Centrum medievistických studií), Tobias Hoffmann ze Sorbonny a šéf SIEPM, který zmínil pražské vysoké učení jako první univerzitu v evropském regionu, a konečně Ota Pavlíček jako hlavní pořadatel celé akce.

Pak už začala série přednášek od středečního dopoledne k pátečnímu odpoledni, v celkem deseti sekcích bylo prosloveno 23 přednášek od 25 badatelů. Záběr kolokvia byl široký – filozofické školy ve středověku, geografický přenos vědomostí, komponování textů (bricolage podle termínu Umberta Eca), překlady děl, nebo témata astronomie, logiky a geometrie, ale i konkrétní problémy jako komentáře děl Petra Lombardského. Jednotlivé přednášky se věnovaly obecnější problematice, nebo tématům hlavně západní a jižní Evropy, české problematice (zmínění mistrů pražské univerzity) se dotkla pouze přednáška Simona Burtona z University of Edinburgh, věnující se Mikuláši Kusánskému a formální distinkci nejenom ve Skotsku. Jiné bohemikální téma se na program konference nedostalo, především kvůli tomu, že se nikdo z českých vědců nepřihlásil s přednáškou. Z dalších zajímavých a podnětných přednášek lze uvést příspěvek Jordana Lavendera z Purdue University o vlivu oxfordských univerzitních učitelů na učení Johna Wyclifa, dále pak přednášku o intelektuálním milieu na papežském dvoře ve Viterbu druhé poloviny 13. století od Francesca de Benedittis, latinský překlad Averroa od Fabia Bulgariniho (oba Universität zu Köln) nebo porovnání scholastických a šermířských příruček od Hélène Leblanc z Ženevské univerzity.

Samotné kolokvium se snažilo zabývat společnou povahou intelektuálního úsilí ve středověku a zpochybnit běžný obraz učenců jako osamělých osobností. Dalším směrem příspěvků byla dynamika debatních komunit, historické analýzy kolektivních praktik a sdílení textů a znalostí mezi učenými. Příspěvky se zabývaly různými formami kolektivního zapojení – od disputací a doktrinárních analýz až po společné vytváření argumentů a budování teorií. Kromě toho kolokvium obsahovalo referáty zkoumající kolektivní využívání textů, překladů a komentářů v rámci učených komunit, případně osvětlující roli těchto komunit při utváření středověkého intelektuálního diskurzu. Podle reakcí účastníků se vytyčené cíle podařilo naplnit, kladné ohlasy měla i páteční návštěva knihovny Strahovského kláštera.

Jan Škvrňák

DOI: 10.14712/23365730.2025.6